

Datum
17-01-2020

Onderwerp
Eisen aan de VCA-auditrapportage

Kenmerk
18-032 versie 4

Hoort bij
Procedure 4.3 en
7.6

VCA 2017/6.0

Uitgangspunten

Certificatie-instellingen die auditen en certificeren in het kader van VCA moeten voldoen aan ISO 17021-1:2015. ISO 17021-1:2015 stelt onder andere eisen aan de auditrapportages. VCA 2017/6.0 stelt hieraan aanvullende eisen. Deze bestaan uit:

1. eisen aan het algemene deel van het auditrapport;
2. eisen aan het VCA-specifieke deel van het auditrapport;
3. eisen aan de onderbouwing van de cursieve doelstellingen en minimumeisen;
4. eisen aan de registratie van het auditresultaat;
5. eisen aan de auditrapportage bij meerdere certificatieniveaus.

We lichten de aanvullende eisen hierna toe.

1. Eisen aan het algemene deel van het auditrapport

Certificatie-instellingen hebben meestal een eigen opzet voor het algemene deel van het auditrapport.

Dit algemene deel moet in ieder geval de volgende zaken bevatten:

1. Gegevens van het te certificeren bedrijf, waaronder de adressen van relevante vestigingen, NACE-codes en het aantal medewerkers (eigen en ingehuurd, operationeel en leidinggevend).
2. De scope van het certificaat.
3. Significante recente wijzigingen van de organisatie.
4. Een overzicht van relevante contactpersonen, met hun functies en contactgegevens.
5. De auditdoelstellingen.
6. De samenstelling van het auditteam, inclusief rolverdeling.
7. Het auditprogramma en de auditplanning, inclusief:
 - a. de geplande en werkelijk uitgevoerde activiteiten, inclusief de te besteden respectievelijk bestede tijd en een onderbouwing van eventuele afwijkingen;

- b. de te betrekken en werkelijk betrokken onderdelen (hoofdstukken) van de norm, personen en documenten per activiteit;
 - c. de te bezoeken en werkelijk bezochte vestigingen per activiteit.
8. De bevindingen van de documentbeoordelingen op het gebied van:
- a. klachtenbehandeling;
 - b. planning;
 - c. uitvoering van interne audit(s);
 - d. directiebeoordeling;
 - e. systematiek met betrekking tot opvolging en naleving van wetgeving.
9. Een beschrijving van afwijkingen en verbeterpunten en de status hiervan.
10. Een conclusie van de auditor en coördinator over het bereiken van de auditdoelstellingen(en).

Soms voeren certificatie-instellingen de VCA-audit uit in combinatie met audits op andere managementsystemen. In de bijbehorende auditrapporten moeten de hierboven opgesomde elementen duidelijk terugkomen en te herleiden zijn tot VCA 2017/6.0.

2. Eisen aan het VCA-specifieke deel van het auditrapport

Het VCA-specifieke deel van het auditrapport moet de volgende zaken bevatten:

1. De VCA-vragenlijst. Per vraag moeten de volgende onderdelen worden ingevuld of aangekruist:
 - a. Doelstelling: voldoet het bedrijf aan de doelstelling? Cursief gedrukte doelstellingen moeten worden onderbouwd.
 - b. Minimumeisen: voldoet het bedrijf aan de minimumeisen? Cursief gedrukte minimumeisen moeten worden onderbouwd. Of een bedrijf voldoet, moet blijken uit onderzoek van de betrokken documenten, gesprekken met de betrokken verantwoordelijken en een check op de werklocaties. Soms kan een minimumeis bij de initiële audit nog niet worden afgevinkt. Neem bijvoorbeeld vraag 2.1: bij de initiële audit kan de RIE nog maar drie maanden oud zijn en is hij dus nog niet jaarlijks beoordeeld. Vink in dat geval de betreffende minimumeis niet af, maar klik in het uitklaplijstje 'volledig zie opm.' aan. Geef vervolgens in het vak 'opm.' aan waarom wel aan de vraag wordt voldaan, maar niet aan de minimumeis.
 - c. Documenten: voldoet het bedrijf aan de eisen voor documentatie?
 - d. Opmerkingen: eventuele voor de vraag relevante opmerkingen van de auditor.
 - e. Verbeterpunten en afwijkingen.
 - › Verbeterpunt: uit de onderbouwingen van de cursieve doelstellingen of de cursieve minimumeisen blijkt dat er aanpassingen nodig zijn om beter te voldoen aan de doelstelling of minimumeis. Deze aanpassingen worden bij de volgende audit beoordeeld.
 - › Afwijking: het bedrijf voldoet niet aan de eisen die VCA stelt. Het bedrijf moet binnen drie maanden maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat alsnog aan de eisen wordt voldaan. Gebeurt dit niet, dan wordt het certificaat geschorst totdat dit wel het geval is.
2. Resultaatformulier met in tabelvorm:
 - › de verplichte en aanvullende vragen;
 - › het totale aantal minimumeisen en het aantal waaraan het bedrijf voldoet;

- › het totale aantal vereiste documenten en het aantal waaraan het bedrijf voldoet;
 - › de beoordeling van de vragen.
3. Analyseformulier waarop staat:
- › aan hoeveel verplichte en aanvullende vragen het bedrijf voldoet;
 - › bij hoeveel vragen opmerkingen of verbeterpunten zijn vastgesteld;
 - › of de gevraagde onderbouwingen zijn ingevuld;
 - › of het bedrijf voldoet aan de verplichte vragen en het minimumaantal aanvullende vragen.
4. Ongevallenstatistiekformulier waarop gegevens over bedrijfsongevallen worden ingevuld. Er moet een zo compleet mogelijk beeld worden gegeven over de drie kalenderjaren voorafgaand aan het jaar van de audit.

De SSVV heeft maatwerkformulieren voor de certificatie-niveaus *, ** en Petrochemie beschikbaar in Excel-formaat. Deze kunnen na het invullen worden afgedrukt of bewaard als pdf en als bijlage bij het auditrapport worden gevoegd. Verderop in dit document staan gebruiksinstructies voor het Excelbestand.

3. Eisen aan de onderbouwing van de cursieve doelstellingen en minimumeisen

De cursieve doelstellingen en minimumeisen van VCA 2017/6.0 moeten worden onderbouwd. Een goede onderbouwing overtuigt de auditor dat het bedrijf naar de letter én de geest van een doelstelling of minimumeis handelt en dat het beoogde resultaat ook echt wordt bereikt en geborgd. Dit is meer dan constateren dat de documenten en procedures op orde zijn en worden nageleefd!

De onderbouwing:

- › moet bedrijfsspecifiek en concreet zijn en dus geen algemene opsomming;
- › mag niet uit standaardteksten bestaan die ook voor auditrapporten van andere bedrijven kunnen worden gebruikt;
- › moet duidelijk aangeven hoe de specifieke manier van werken binnen een bedrijf ertoe leidt dat - binnen het bedrijf in het algemeen en op de werklocatie in het bijzonder - aan de doelstelling of minimumeis wordt voldaan, met vermelding van de gebruikte documenten en de verantwoordelijke medewerkers;
- › moet op maat voor een doelstelling of minimumeis worden gegeven. Hij mag dus niet meerdere keren worden gebruikt, ook niet met aanvullende teksten (bijvoorbeeld wanneer de VCA-audit in combinatie met audits op andere managementsystemen is uitgevoerd). Ook mag niet worden verwezen naar onderbouwingen van andere doelstellingen of minimumeisen.

4. Eisen aan de registratie van het auditresultaat

De certificatie-instelling moet gegevens uit het auditrapport invoeren in het Centraal Certificaten Register van de SSVV (Nederland) en de certificatie database van CSM (België). De SSVV en CSM hebben hiervoor aparte instructies beschikbaar.

Gebruiksaanwijzingen voor het Excelbestand

Algemeen

Cellen passen zich qua omvang aan aan de tekst die wordt ingevuld. Als u binnen een cel een zin op een nieuwe regel wilt beginnen, kunt u met de toetscombinatie Alt-enter een harde return invoegen.

Tabblad Vragenlijst

Het uitklaplijstje staat bij iedere vraag standaard op 'onvolledig'. Als volledig aan de vraag is voldaan, kunt u dit handmatig aanpassen in:

- › *Volledig*: alle minimumeisen en documenten zijn akkoord, de onderbouwingen zijn compleet en voldoen aan de gestelde eisen.
- › *Volledig zie opm.*: er is aan de vraag voldaan, maar een bijbehorende minimumeis of document kan nog niet worden geverifieerd.
- › *Volledig zie N.B.*: de vraag kan niet worden getoetst omdat de bij de vraag vermelde N.B. van toepassing is. Alleen de onderbouwing van de doelstelling moet worden ingevuld, de rest mag leeg blijven. Op het tabblad Resultaat verandert het aantal minimumeisen en documenten in 0. Dit geldt alleen voor vraag 3.6.
- › *Volledig zie VP*: er is een verbeterpunt van toepassing.

Op het tabblad Vragenlijst worden de afkortingen BCA1 en BCA2 gebruikt. BCA1 staat voor Bevindingen bij Controleaudit 1; BCA2 staat voor Bevindingen bij Controleaudit 2.

Tabblad Resultaat

Dit tabblad wordt automatisch ingevuld. Bij iedere vraag staan:

- › de tekst van de vraag;
- › het soort vraag (must of aanvullend);
- › de ingevulde opmerkingen;
- › de ingevulde verbeterpunten;
- › het aantal minimumeisen: het aantal gescoorde minimumeisen en een vak waarin uitroeptekens blijven staan als niet alle minimumeisen zijn aangevinkt;
- › het aantal documenten: het aantal gescoorde documenten en een vak waarin uitroeptekens blijven staan als niet alle documenten zijn aangevinkt;
- › de beoordeling: onvolledig/volledig/volledig zie opm./volledig zie N.B./volledig zie VP.

Tabblad Analyse

Dit tabblad is beveiligd en kan niet worden ingevuld. Op het tabblad wordt een kwantitatieve analyse weergegeven van het behaalde auditresultaat. Zo staat er bijvoorbeeld of op basis van de gescoorde vragen en het aantal ingevulde onderbouwingen aan de eisen is voldaan. Dit zegt niets over de kwaliteit van wat er is ingevuld. Als bijvoorbeeld op het tabblad Vragenlijst een vraag met 'Volledig zie opm.' is gemarkeerd, zegt het tabblad Analyse bij die vraag dat het bedrijf niet kan worden voorgedragen voor certificatie. In het tabblad Resultaat, waar de bijbehorende opmerking is terug te vinden, blijven rode uitroeptekens staan. Dit terwijl de vraag dus wel degelijk als volledig is beoordeeld! De auditor en coördinator kunnen hun eindoordeel dus niet alleen baseren op wat het tabblad Analyse aangeeft.

5. Eisen aan de auditrapportage bij meerdere certificatie-niveaus

Situatie	Normen	Certificaten	Rapportages
Eén bedrijf	1	1	1
Eén bedrijf	2 (bijvoorbeeld gedeeltelijk VCA* en gedeeltelijk VCA**)	2	2
Meerdere bv's of een holdingstructuur*	1	1 (eventueel met deelcertificaten per bv, op verzoek van de klant)	1
Meerdere bv's of een holdingstructuur*	2 (bijvoorbeeld gedeeltelijk VCA* en gedeeltelijk VCA**)	2 (eventueel met deelcertificaten per bv, op verzoek van de klant)	2

* Bij meerdere bv's of een holdingstructuur gaat het om bedrijven die onder hetzelfde kwaliteitsmanagementsysteem vallen. Het spreekt voor zich dat de rapportage van de holdingstructuur voldoende moet worden onderbouwd, zodat dit de volledige situatie weergeeft.